

Psykologtidsskriftets ukjente ressurs

Nina Strand

journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening

Han misliker språklig snobberi. – Skal vi på død og liv skrive slik vi *ikke* snakker? spør professor og korrekturleser Dag Gundersen.

ETTER VEL TI år som Psykologtidsskriftets språklige vaktbikkje har 87-åringen nå bedt om avløsning. Men det har vært lite glefsing fra den stillfarne språkprofessoren, som heller byr på underfundige og sylskarpe kommentarer når vi i redaksjonen går oss vill i formuleringer og grammatikk.

Et norsk fagspråk

Et godt norsk fagspråk er avgjørende for psykologprofesjonen; for forskerne, for terapeuter med samtalen som verktøy og for fagfolk som formidler psykologi til andre yrkesgrupper. Gjennom kontinuerlig og påpasselig røkting av språket i *Tidsskrift for Norsk psykologforening* har Dag Bjørnar Gundersen bidratt til å utvikle psykologiens fagspråk i Norge.

– Jeg har hatt mange hyggelige år som språkkonsulent, og fått anledning til å følge språkutviklingen i Psykologtidsskriftet tett. Den følger generelle tendenser ellers i samfunnet, sier Gundersen: Enkelte ord og vendinger blir yndlinger, som fortrenger alternativene og gjør språket slapt og monotont, mener han. Nettopp dette tok han opp i språkspalten «Skrivetips» (Nr. 7/2014). Her peker han på hvordan unødvendig avstand mellom hverdagspråket og fagspråket oppstår når skribenten tar i bruk sjeldne ord der man like gjerne kunne ty til dagligdagse vendinger. Man skriver for eksempel «anvende» eller «benytte» der en ville si bruke; «kun» istedenfor bare, og «forvente» istedenfor vente. «Det burde bekymre fagskribenter alvorlig at de skaper avstand mellom forfatter og leser, lege og pasient, markedsfører og forbruker, og flater ut teksten med sine «forløsende ord» om og om igjen,» kommenterer han.

Skrivetips

Grunnleggende skepsis til stivt og jålete språk går som en rød tråd i språkspalten «Skrivetips» og i Gundersens kommentarer til tekstene han fikk på bordet. «Skal en da skrive slik en snakker? Det lar seg ikke gjøre, men på den annen side: Skal en på liv og død skrive slik en *ikke* snakker?» skrev han i «Skrivetips» 2/12.

På oppfordring kommer Dag Gundersen med tre skrive tips til leserne.

- 1 Unngå gjentakelsens vemmелighet. Som «Dette virket lite gjennomtenkt, og dette ble det sagt fra om.»
- 2 Let etter de korte ordene der det går for det samme. Uttrykket «i forhold til» brukes nå til fortrensel for noe kortere, enklere eller mer forståelig: Klimaet har mye å si «i forhold til» å drive landbruk. Kanskje det sosiale ansvaret må vike «i forhold til» økonomiske mål. Hvorfor ikke «for» begge steder?
- 3 Hvis du bruker et språklig bilde – en metafor – så pass på at det holder seg innenfor den virkeligheten det er tatt fra: Ikke si at «saken står i høysetet». Bonden eller høvdingen sto ikke, de satt. Siden saken neppe kan sitte, må høysetet forkastes og bildet hentes et annet sted.

– «Allir eldar brenna út um siðir», het det på gammelnorsk. Nå er ild min brent ut. Men Psykologtidsskriftet får snart en ny, og lykke til med henne, avslutter professoren.